

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÜMİT BOYNER'İN
YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ
TOPLANTISI
AÇILIŞ KONUŞMASI

14 Haziran 2012

Four Seasons Bosphorus, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara -Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Kıymetli AB Bakanımız, saygıdeğer Divan üyeleri, Sayın Başkan, değerli üyeler ve basın mensupları,

Yılın ilk Yüksek İstişare Konseyi toplantısında sizinle birlikte olmaktan mutluluk duyuyorum. Türkiye'nin AB sürecini hep desteklemiş yakın dostlarından, deneyimli devlet adamı Dr. Javier Solana'nın aramızda bulunmasından dolayı da ayrıca büyük heyecan duyuyorum.

AB Bakanımızın yoğun programından vakit ayırarak bizimle olmasından dolayı da kendisine şükranlarımızı sunmak istiyorum. Kendisi AB cenahından gelen tüm olumsuzluklara rağmen bu sürecin önemini çok iyi bilerek kopukluk yaşanmamasını sağladı. Kıbrıs Rum kesiminin dönem başkanlığı sırasında ister istemez ilişkiler irtifa kaybedecekse de Sayın Bakan'ın ondan sonrasını hazırlamak üzere insiyatiflerine devam edeceğine güvenimiz tam. Bu vesileyle AB ile tam üyelik görüşmelerini yürütmek üzere münhasıran bir AB Bakanlığının ihdas edilmiş olmasının bu yöndeki kararlı duruşun bir göstergesi olduğunu vurgulamak isterim. .

Değerli üyeler,

Bu kez konuşmamı neredeyse tek bir konuya odaklanarak, genelde gündemimizin en ön sırasına koyduğumuz ekonomi konularına pek girmeden yapacağım. Dünyada yaşanan derin kriz hemen her yerde demokrasilerin istikrarını da etkiliyor. Bugüne dek gerçekleştirilmiş en yetkin demokrasi projesi olan AB'de dahi Macaristan örneği bir yandan, ırkçı partilerin yükselişi diğer yandan kaygıları besliyor.

Hem AB'de hem dünyanın geri kalan demokrasilerinde, demokratik yönetimlerin tahkim edilmesi gerekliliği üzerinde bir mutabakat var. Tarihin Sonu tezini savunmuş olan Francis Fukuyama bile demokratik rejimlerin piyasa ekonomisiyle ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi gerektiğini savunuyor.

Şüphesiz ki ekonomik krizler ve yarattığı travmalar demokrasileri tartışılır kılmamalıdır. İşte tam bu nedenle, tüm demokratlar açısından, demokratik ilkelerin ve kurumların üzerine titrenmesi gereken bir dönemde olduğumuza inanıyorum.

Değerli üyeler,

AB'nin kimilerine göre yalnızca avro bölgesiyle sınırlı kalmayacak, belki de hayati bir krizin içinde olduğu inancının derinleştiği bir dönemde AB'yi merkeze alan bir toplantı yapıyoruz. İlk bakışta rüzgara karşı gidiyoruz diye düşünülebilir.

Böyle bir duruş, az sonra detaylandırmaya çalışacağım gibi, bize çok yabancı değil. Son yirmi yılın en kritik dönemlerinde TÜSİAD böyle davranmış.

Arka plandaki akışta da gördüğümüz gibi Türkiye'nin modernleşme, ekonomik rekabete açılma, sivilleşme ve demokratikleşme yolundaki ilerlemelerinin önemli bir kısmı AB üyeliğiyle yakından bağlantılı.

Türkiye'nin önüne bu tarihsel hedefi koyan ve ilk müracaatı yapan Adnan Menderes'i, Ankara anlaşmasını imzalayan hükümetin Başbakanı İsmet İnönü'yü, Soğuk Savaş'ın nihayete ermekte olduğunu görerek bu hedefi canlandıran Turgut Özal'ı saygı ve rahmetle anıyoruz.

1999'da adaylık davetinin alınmasından sonra, bundan tam on yıl önce ilk ve çok zorlu reform paketlerini yasalaştıran Bülent Ecevit hükümetine ve 2002-2005 yılları arasında reform

rüzgarını kasırğa şiddetine getirerek ülkemizin dönüşmesini hızlandıran Abdullah Gül ve Tayyip Erdoğan hükümetlerine de şükranlarımızı sunuyoruz.

Bu kısacık tarihçe bile aslında AB sürecinin ne denli süreklilik arz eden bir dava olduğunu gösteriyor. Arada duran, hatta geriye düşen ama hiç bir zaman vazgeçilmeyen bir dava bu. Bu davanın asli hedefi ise Türkiye'nin örnek alınan, gıpta edilen bir ülke haline gelmesidir.

Eğer bugün, Brezilya'nın eski başkanı Lula Avrupa Birliği için "dünya AB'nin bitmesine izin verme hakkına sahip değildir, zira Avrupa'nın İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra başardıkları insanlığın demokratik mirasının bir parçasıdır" diyorsa Türkiye'nin de kendisine doğru hedefi koyduğunu söyleyebiliriz.

Krizler, büyük kırılmalar da yaratsalar sonuçta geçicidir. İlkeler, değerler ve bunlarla uyumlu kurumlar ise kalıcıdır. Bizim de peşinde olduğumuz budur. Geleceği de ancak bu şekilde kurabiliriz.

Geleceği kurabilmek açısından tarihi sağlıklı şekilde bilmek, yorumlamak ve değerlendirmek elzemdir. . Sayın Başkan'ın da az önce dile getirdiği gibi tarihimize eleştirel bakmak ve bunun muhasebesini yapmak zorundayız. Ancak bu arayış sırasında sapla samanı karıştırarak, zaman dışı, tarih dışı ve revizyonist bir yaklaşım ve söylemi önümüze getirenlere de itirazımız var.

Geriye dönüp baktığımızda, modernleşme çabalarının Tanzimat dönemine kadar dayandığını görüyoruz. Cumhuriyet projesi radikal bir kırılma ile de olsa kendinden önceki yüz yıllık bir değişimin devamıdır. O günün şartlarında Türkiye'ye ciddi bir ivme kazandırmıştır. Tarihsellik içinde baktığımızda Türkiye'nin bugünkü durumunun, konumunun, toplumsal yapısının, ekonomik profilinin tüm Cumhuriyet döneminden soyutlanarak anlaşılması da söz konusu değildir zaten.

Toplum bilgi çağının ruhuna paralel şekilde evriliyor, gelişiyor ve değişiyor. Bunun sağlıklı bir gelişme olduğunu düşünüyoruz. Toplumsal modernleşme, çoğulculuğumuzu kabullenmeye de yol açtığı ölçüde demokratik gelişmenin önünü açıyor. Çağımızın ulaştığı bireysel özgürlük anlayışı amacı modernleştirme de olsa, muhafazakarlaştırma da olsa, vatandaşın özel alanına fazlaca müdahale eden devlet anlayışı ile uyuşmuyor. Yasaklar ve dayatmalar sürekli ve sürdürülebilir olmadığı gibi, ancak toplumun bölünmesine ve kutuplaşmasına yol açıyor.

Ve konumuz bağlamında eklemek gerekir ki; Cumhuriyet tarihi içinde maalesef Türkiye'deki hiç bir siyasi akımın çok parlak, pır-ü pak, özgürlükler ve hakları hep ön plana alan katıksız demokrat bir sicile sahip olduğunu söylemek de mümkün değildir. Siyasetimizin de bu nedenle toplumumuz kadar hızlı bir modernleşmeye ve demokratik zihniyet devrimine ihtiyacı vardır.

Bu nedenle tarih tartışmalarını siyasi hesaplaşmaların çerezi yapmaktan vazgeçip, siyasi tartışmalarımızın asıl meselesi olan geleceği kurmak için nelerin yapılması gerektiği konusuna odaklanmamız gerektiğini düşünüyoruz.

Değerli üyeler,

Turgut Özal yeni kurulacak dünya düzeninde ülkemizin onurlu ve seçkin bir konuma sahip olmasının Avrupa'da şekillenmekte olan ve ekonomik entegrasyonla sınırlı kalmayan yeni siyasi yapılanmaya katılmaktan geçtiğini güçlü bir şekilde kavramıştı.

Bu yolda attığı ilk adım, ülkemizin üzerine kara bulut gibi çökmüş insan hakları ihlallerinden kurtulmanın bir yolu olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkeme'sine bireysel müracaat hakkının önünü açmasıdır.

1980'lerin sonuna gelirken atılan bu adımları o dönemde gereksiz bulanlar, karşı çıkanlar, açık ekonomiye geçmiş bir Türkiye'de hala 1970'lerin "onlar ortak biz Pazar" slogancılığına sığınanlar oldu. Soğuk Savaş'ın bitmesi, Almanya'nın birleşmesi, Avrupa'nın genişlemesi, Sovyetler Birliği'nin çökmesi, piyasaların küreselleşmesi ve Çin'in patlaması gibi her biri derinden sarsıcı olayların tarihsel anlamını kavramamakta ısrar edenler Türkiye'nin önünü tıkamaya çalıştı.

Özal'ın projesi Soğuk Savaşın bitmesiyle başlayan yeni döneme Türkiye'nin uyum sağlamasına yol açacak demokratikleşme adımlarını atmaktı. Ömrü vefa etmedi. Türkiye onun vefatından sonra köhnemiş bir düzeni sürdürerek demokratik taleplerin önünü tıkamak isteyenlerin son hamlelerini yaptıkları bir döneme girdi. Onların değişime direnme inadı nedeniyle ülke ekonomik ve siyasal olarak ağır sarsıntılar geçirdi. Hepsinden önemlisi, Kürt sorunuyla terörizmle mücadele olgusu ayrıştırılmadığından, bu mücadele bağlamında başvuru kanunsuzluklar ve hudutsuzluklar nedeniyle ağır bir insani bedel ödendi.

TÜSİAD, kıvançla söylemem gerekir ki, 1989 devrimlerinin, Sovyetlerin çöküşünün anlamını en iyi değerlendiren kurumlardan biri oldu. O tarihsel dönüm noktasından itibaren Türkiye'nin refahının ve dünya sisteminde öncü rol oynayabilmesinin yolunun açık toplum yönünde evrilmekten, ekonomimizi rekabetçi bir yapıya kavuşturmaktan geçtiğini düşündük ve savunduk.

Devletin nasıl yeniden yapılanması gerektiğini tartışırken, vatandaşın haklarının yeniden ve özgürlükçü bir anlayışla tanımlanması üzerinde çalıştık. 1990'daki "Yasalarımız, haklarımız" çalışmasından itibaren birbiri ardına gelen TÜSİAD yönetimleri bu arayıştan vazgeçemediler.

1997 sonunda AB tarihsel bir hata yaparak Türkiye'ye aday statüsünü vermediğinde ve siyasi ilişkiler kopma noktasına geldiğinde TÜSİAD yönetimleri arka plan temaslarda en etkin şekilde çalıştı. Adaylık meselesini AB platformlarına taşıdı.

Türkiye kamuoyunu bu konuda bilgilendirirken Evliya Çelebi misali Avrupa ülkelerinde muadil kuruluşlarla ve hükümet yetkilileriyle temaslarda bulundu. Türkiye'nin pozisyonunu, Lüksemburg'da yapılan hatanın vahametini AB başkentlerinde sergiledi. En umutsuz gözükten dönemlerde bile bayrağı elden bırakmadı, davanın takipçisi oldu. Eklemem gerekir ki bunları yaparken kendi alanımızda tek başımızaydık, pek çoklarının nafîle saydıkları bir çaba içindeydik.

O dönemlerde pek ortalıkta gözükmeyenlerin, bu mücadelenin parçası olma cesaretini gösteremeyenlerin, Türk demokrasisinin derinleşmesi konusunda bizim yaptığımız çalışmalara burun kıvrıranların şimdi demokrat kimliğe sahip çıkarak konuşmalarından da doğrusu ancak memnuniyet duyabiliriz.

Kuşku yok ki Gümrük Birliği sürecinde olduğu gibi, AB üyelik sürecinde de ekonominin Türkiye'nin ortak çıkarına hizmet edeceğine inandık. Gümrük Birliği imzalandıktan sonra Türkiye ekonomisinin artan rekabetçiliği, içeriye gelen yatırım miktarı, ihracatımızın dönüşen yapısı, ekonomimizin genelde yaptığı patlama haklı olduğumuzu da gösterdi. Sadece bu derneğin üyeleri değil, tüm Türkiye çabalarımızın sonucundan yararlandı.

Değerli üyeler,

Biz bir gönüllü kuruluşuz. Burada birlikte olmamız, belli değerler etrafında, amaçlar peşinde bir araya gelmemiz kimsenin zorlamasıyla olmuyor. Üstelik bireysel çıkarların değil toplumsal çıkarın davacısıyız ve kendi bilgi, birikim ve inançlarımız doğrultusunda da hep ve sadece bunun mücadelesini veriyoruz.

Türkiye'nin önde gelen iş insanlarının örgütü olarak bazen ekonomi dışı konularda fazla görüş serdettiğimizi düşünenler var, onu biliyoruz. Ama ekonominin yalnızca ekonomi olmadığını da biliyoruz. AB uyum sürecinde bu gerçeği yakından anlama imkanımız oldu.

Türkiye konumundaki bir ülke öngörülebilir olduğu ölçüde, idari sistemi açık, adalet mekanizması güvenilir, karar alma süreçleri şeffaf, hukukun üstünlüğüne bağlı bir yönetim anlayışına sahip oldukça ve ancak o şartla dünya ekonomisinde mümtaz bir konuma gelebilir. Reform heyecanının egemen olduğu dönemde Türkiye'ye gelen doğrudan dış yatırım miktarındaki patlama bunun açık bir göstergesiydi.

Küresel ekonomide rekabetçi olmayan sektörlerle giderek daha fazla yaslanan bir büyüme stratejisiyle, dünya üretim zincirinde teknolojik açıdan, verimlilik üzerinden sağlam bir halka haline gelmeden, eğitim sistemimizi ideolojik takıntıların oyun alanı haline gelmekten çıkarmadan bu en hırslı ve ulvi hedefimize varmak da söz konusu olamaz.

İşte tam da bu nedenlerle biz ekonomi dışında konulara girdiğimizde, siyasi hayatta ortak paydaları aramanın, toplumsal mutabakatı sağlayacak şekilde meselelere yaklaşmanın, dayatmacılıktan uzak olmanın önemini vurguladığımızda, hukuk devletine ne pahasına olursa olsun sahip çıkmamız gerektiğini haykırdığımızda biliyoruz ki, tüm bunlar aynı zamanda ekonomide rahatlığın, refahın ve özgüvenin sürdürülebilmesi için de gereklidir. Siyasi reform süreci ile iktisadi başarı arasındaki bu somut ilişki dolayısıyla bizlerin ekonomi dışındaki konulara kayıtsız kalması düşünülemez.

Sadece kendi adımıza değil vergi veren tüm iş dünyası adına, çalışanlar adına, düşünenler adına, protesto etmenin bedelini çok ağır ödeyen öğrencilerimiz ya da kıyafeti nedeniyle üniversiteye sokulmayan gençler adına, sansürlenmiş medya mensupları adına, ezilen ve şiddete maruz bırakılan kadınlar adına, iş güvenliği standartlarında geride kaldığımız için canını kaybeden işçilerimiz adına bunları yapmak zorundayız.

Zira biliyoruz ki, paydalarımız ortak olsa da olmasa da başkalarının haklarını kendi haklarımız kadar titizlenerek savunmak ahlaken ve etik olarak doğru tavidir.

Bu ilkesel duruşun sürmesi için söz hakkımızdan feragat etmememiz, doğru bildiklerimizi dile getirmekten kaçınmamamız, yapıcı eleştirilerimizi, son tahlilde toplumsal çıkarı her şeyin önüne koyma azmini taşıyan bir kurum olarak, en üst düzeyde diyalog arayışını sürdürerek, her fırsatta kamuoyuyla paylaşmamız gerekir.

Örneğin, eğitim yalnızca siyasetin meselesi değildir ki yaptığımız çalışmaları ve sonuçlarını kamuoyu ile paylaşmalıyız. Bu sistemde okuyacak olanlar, ülkemizi bir üst lige taşıyacak olanlar, geleceğin rekabetçi dünyasına hazırlanması gerekenler bizim çocuklarımız. Dolayısıyla eğitim konusu bizim birincil paydaşı olduğumuz bir konu.

Kadın konusu da geleceğimizle ilgili temel meselelerden biridir. Son zamanlarda kadının konumu, toplumsal hayatta layık görüldüğü yer, kadın söz konusu olduğunda kullanılan dil ve üslup en hafifinden ürkütücüdür. Anlaşılması zor bir duyarsızlıkla gündemde tartışılan kürtaj konusu, tecavüzün neredeyse doğal karşılandığını ihsas eden aşağılayıcı beyanlar yalnızca kadınları değil toplumun vicdan sahibi tüm kesimlerini rencide etmiştir, kırmıştır.

Tüm araştırmalar kadınların iyi eğitilmiş, iş gücüne katılmadığı ülkelerin küresel rekabette nal toplayacağına işaret ediyor. O zaman bu konuya değinmek de iş insanları olarak bizim görevimiz. Kadının ekonomik, sosyal ve siyasal alanlardaki yeri henüz arzu ettiğimiz noktada değil. Kadının toplum içindeki rolünü erkek ile aynı seviyeye taşıyamazsak, toplumumuzun gelişimi, refahımız, huzurumuz ve gelecek nesillerin mutluluğu tehlikeye girecektir. Ne toplumumuzu ne de herhangi başka bir toplumu tek kanatla uçurmak mümkün değildir. Mesele bu denli basittir.

Biz bu toplumsal sorumluluk bilinciyle demokratikleşme alanında önemli çalışmalar yaptık. Elinizdeki belgeden de süreci izlemeniz mümkün. 28 Şubat'tan hemen önce 20 Ocak 1997'de, çoğu tespitleri sonraki çalışmalarımıza da temel oluşturmuş, Türkiye'de Demokrasi Perspektifleri adlı raporumuzu yayınladık. 28 Şubat döneminde de hem bu rapor üzerindeki tartışmaları sürdürdük, hem de AB bağlantılı olarak, dolayısıyla özgürlükler ve haklar konusunda, anayasa üzerinden eleştiriler, vurgular yaptık. O zaman da TÜSİAD yönetimine "sırası mı, size mi kaldı?" diye yüklenenler olurdu. O zamanki başkanımız da tüm bunlara şu sözlerle yanıt vermişti: "Biz değilsek kim? Şimdi değilse ne zaman?"

Aynen!

Bizim misyonumuz budur. Varlık sebebimiz budur. Ülkeye yapacağımız hizmetin ölçüsü de budur.

Değerli üyeler,

Laik ve demokratik Cumhuriyet'in yüzüncü yılını kutlayacağımız 2023 yılında hem ekonomimizin gücü hem de demokrasimizin derinliği açısından örnek gösterilecek bir ülke olmak istiyoruz. 2023 vizyonu gerçekten de bize hem yön hem ilham veren, enerjimizi yoğunlaştıran bir dinamizmi harekete geçirdi.

Bu vizyonu gerçekleştirmek için önümüzde çözülmesi gereken iki ana meselemiz var. Birisi Kürt meselesi. Tüm boyutlarıyla Cumhuriyet döneminin en zorlu ve son otuz yılın siciline baktığımızda toplumumuza en ağır bedeli ödeten meselesi bu. Artık ortak akli kullanmak, şiddet sarmalından çıkmak ve çağın gerçeklerine uygun bir söylemi benimseyerek konuyu siyaseten halletmek zorundayız. Hele Ortadoğu'nun bugünkü halinde, etnik ve mezhep temelli çatışma ihtimallerinin güçlü olduğu bir dönemde Türkiye bu yarayı kapatmadan huzur bulamaz.

Demokratikleşme yalnızca sivilleşmeden ibaret olmadığı, şeffaflaşma ve hesap verme bu sürecin ayrılmaz parçaları sayıldığı için Türkiye kamuoyu Uludere faciası ardından yaşananlar karşısında ciddi bir tepki gösterdi. Ortada vahim bir hata varsa bu hatanın nedenlerini ve faillerini bilmek kamuoyunun hakkıdır. Bu olayı şeffaf bir şekilde sonuca bağlamak Türkiye açısından gerçekten bir demokratik devlet olma sınavı niteliği kazanmıştır. Bu nedenle sürdürülmekte olan soruşturmanın en üst düzey ihtimamla ve hızlandırılarak sonuca varmasını tüm duyarlı kamuoyu ile birlikte bekliyoruz.

Kürt meselesinde 2005 ve hele 2009 yıllarının yeşerttiği umutların solduğu bir sırada ana muhalefetin bir atılım yapması, iktidar partisinin de buna olumlu yaklaşarak işbirliğine yanaşması doğrusu bize umut verdi. Bu yöndeki çabalara tüm gücümüzle destek vereceğimizi, iki büyük partimizin çalışmalarına, istendiği taktirde katkıda bulunmak için elimizden geleni yapacağımızı da belirtmek isterim. Diğer partileri de bu tablonun içinde görebilmeyi arzu ederiz.

Diğer meselemiz de yeni Anayasa. Anayasanın vatandaşlığı nasıl tanımlayacağı ve yeni anayasal düzenin nasıl bir sistemi öngöreceği meselesi. Vatandaşlık tartışmalarına dini azınlıkların ve Alevi vatandaşlarımızın hakları bağlamında Türkiye’de din ve vicdan özgürlüğünün niteliğiyle laikliğin tanımı konularını da ekleyebilirsiniz.

AB’nin çeşitli nedenlerle Türkiye üzerindeki yönlendirici etkisinin hayli sınırlı kaldığı, buna karşılık özellikle yargı alanında Türkiye’nin Avrupa standartlarının çok gerisine düştüğü bir zamanda kendi demokratikleşmemizi kendimiz yapmak zorundayız.

Değerli üyeler,

Biz öncelikle denge, kontrol mekanizmalarının nasıl kurulacağı, kuvvetler ayrılığı ilkesinin nasıl tam işletileceği, Parlamento’nun bağımsızlığının nasıl sağlanacağı gibi meseleleri, seçim sistemi ve partiler kanununun ne yönde değişmesi gerektiğini belirlemeliyiz.

Anayasa tartışmaları bağlamında temel hak ve hürriyetlerin kayıtlara bağlanmadan güvenceye alınmasını arzu ediyoruz. Bu bağlamda da yargı erkinin çok köklü bir reformdan geçmesi gerektiğine inanıyoruz. Bir taraftan yargının bağımsızlığına ve tarafsızlığına büyük önem veriyoruz. Diğer yandan yargının bir jüristokrasiye, yani yargının kendisini siyasetin yerine koyması türü bir uygulamaya dönüşmesi eğilimlerinden de rahatsız oluyoruz.

Bunun da ötesinde yargının evrensel değerler, Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar ve AB sürecinde kabul ettiğimiz hukuki kavramlar ve kurallar içinde işlemlerini ve karar vermesini istiyoruz.

Değerli üyeler,

Geçtiğimiz aylarda Katar’a giden Sayın Başbakan bu Körfez ülkesinde Türkiye’nin AB üyeliğine aday bir Avrupa ülkesi olduğunun altını çizdi. Bu saptamasına tabii ki tümüyle katılıyoruz.

Bu durumda bir Avrupa ülkesi gibi hareket etmek, AB’nin yapısal dönüşüm sancıları yaşadığı bir dönemde Avrupa’nın geleceğini düşünmek durumundayız. AB’de vücut bulmuş ilkelerin kendi ülkemizde de hayata geçirilmiş olmasını sağlamalıyız. Türkiye’nin gücünün sentez yaratmaktaki başarısı olduğunu, kendi değerlerine sahip çıkarken evrensel değerleri de hayata aktarabildiğini göstermeliyiz.

Bunları yaptığımız taktirde hem iki yüz küsur yıllık haklı ve doğru yolun sonuna selamete varacağız hem de o yolculuğa başladığımızda belki de hayal dahi etmediğimiz bir konumda gerek Avrupa’ya, gerek Ortadoğu’ya gerekse de dünyanın yeni düzenine katkıda bulunacağız.

TÜSİAD olarak Türkiye’nin bunu yapabilme gücüne ve yaratıcılığına sahip olduğumuzdan hiç kuşku duymuyoruz. Hepinizi saygıyla selamlıyor, beni dinlediğiniz için şükranlarımı sunuyorum.